

SKRIFTLIG FRÅGA TILL STATSRAÅD

Från Riksdagsförvaltningen
2024-11-04
Besvaras senast
2024-11-13 kl. 12.00

Till statsrådet Benjamin Dousa (M)

2024/25:376 Kinas inflytande i Afrika

De senaste två decennierna har Kina kraftigt ökat sitt ekonomiska och politiska inflytande i Afrika, något som har betydande konsekvenser för regionen och för andra länders möjligheter att samarbeta med afrikanska nationer. Genom stora investeringar i infrastruktur, energi och naturresurser har Kina blivit en av Afrikas största ekonomiska partner, vilket på många sätt har bidragit till en snabb utveckling i många afrikanska länder. Samtidigt har Kinas inflytande lett till ökande skuldsättning, kritik mot miljöskadliga projekt och farhågor kring bristande transparens och villkor kopplade till dessa investeringar. Många afrikanska länder har sett hur Kinas investeringar ofta kommer med krav som begränsar deras självständighet och långsiktiga utvecklingsmöjligheter. Flera internationella aktörer, däribland EU och USA, har uttryckt oro över hur Kinas växande inflytande riskerar att förändra den geopolitiska balansen i Afrika.

För Sverige, som har en lång historia av biståndsarbete och ekonomiska relationer med många afrikanska nationer, innebär Kinas ökande närvaro både utmaningar och möjligheter. Kinas omfattande investeringar skapar konkurrens om resurser och affärsmöjligheter, men de förändrar också de ekonomiska förutsättningarna för svenska företag som verkar i Afrika. Flera svenska företag vittnar om att kinesiska investeringar har lett till ökade kostnader och mer komplexa affärsmiljöer i regionen. Dessutom har Sveriges långsiktiga åtaganden för demokrati, mänskliga rättigheter och hållbar utveckling ibland hamnat i skuggan av Kinas snabba, men ofta mindre transparenta och miljövänliga, investeringar.

Kinas investeringar har även betydande effekter på de sociala och miljömässiga förhållandena i Afrika. Många kinesiska projekt har fått kritik för att de inte tar tillräcklig hänsyn till miljön eller lokalbefolkningens rättigheter. Exempelvis har projekt för utvinning av naturresurser ofta lett till miljöskador och konflikter med lokala samhällen som är beroende av marken för sin försörjning. För Sverige, som har åtagit sig att främja en hållbar och rättvis utveckling, innebär Kinas agerande en utmaning för att kunna bibehålla och stärka sitt inflytande i regionen. Om Sverige ska kunna upprätthålla sina värderingar och mål för hållbar utveckling och social rättvisa i Afrika krävs en tydlig strategi som hanterar Kinas växande inflytande och dess konsekvenser.

Samtidigt som Kina erbjuder lån och investeringar som snabbt kan omsättas i praktiska resultat, riskerar många afrikanska länder att fastna i

beroendeförhållanden som kan få långtgående ekonomiska och politiska konsekvenser. Kina har exempelvis erbjudit lån och investeringar i utbyte mot politiskt stöd eller kontroll över strategiskt viktiga resurser och infrastruktur. Sverige har som mål att främja demokrati, hållbar utveckling och mänskliga rättigheter i sina utrikesrelationer och i sitt biståndsarbete, och det är avgörande att vi kan erbjuda alternativ som stöder dessa mål även i afrikanska länder där Kinas inflytande är starkt.

För att kunna stärka Sveriges position och bidra till en mer hållbar utveckling i Afrika krävs att regeringen aktivt arbetar för att utveckla nya strategier för Sveriges relationer med afrikanska länder, där man stärker Sveriges roll som en partner för hållbar utveckling. Denna strategi kan innebära utökat bistånd, ökat stöd till svenska företag som vill verka i Afrika samt ett mer aktivt arbete för att säkerställa att Sverige erbjuder attraktiva alternativ till de kinesiska investeringarna.

Med anledning av detta vill jag fråga statsrådet Benjamin Dousa:

Hur avser statsrådet att, inom ramen för sitt tjänsteutövande, hantera Kinas ökande inflytande i Afrika och säkerställa att Sverige kan främja sina intressen i regionen samt erbjuda afrikanska länder hållbara alternativ till de kinesiska investeringarna?

.....

Olle Thorell (S)

Överlämnas enligt uppdrag

Rebecca Heinemann